

III kadencja

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Józefa Gruszkę.

(-) Aleksander Bentkowski; (-) Stanisław Brzózka; (-) Czesław Cieślak;
(-) Janusz Dobrosz; (-) Józef Gruszka; (-) Stanisław Kalemba; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Aleksander Łuczak; (-) Mirosław Pawlak; (-) Bogdan Pęk;
(-) Mirosław Pietrewicz; (-) Lesław Podkański; (-) Zdzisław Podkański;
(-) Marek Sawicki; (-) Czesław Siekierski; (-) Ryszard Smolarek;
(-) Ryszard Stanibuła; (-) Wiesław Woda; (-) Wojciech Szczęsny Zarzycki;
(-) Józef Zych; (-) Stanisław Żelichowski.

*)W dniu 06.06.2000 r. wpłynęła opinia w sprawie zgodności projektu ustawy z prawem UE.

U s t a w a
z dnia.....2000 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu .

Art. 1

W ustawie z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. 111, poz. 537, z 1995 r. Nr 138, poz. 681, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i z 1999 r. Nr 80, poz. 902) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: „o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych.”;

2) preambuła otrzymuje brzmienie:

„Uznając, że przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych, uchwała się co następuje:”;

3) w art. 1 w ust. 1 po pkt. 2 stawia się przecinek i dodaje się pkt 3 w brzmieniu „3) przymusowo zatrudnianym w batalionach budowlanych”;

4) w art. 5 w ust. 1a po wyrazie „górników” dodaje się wyrazy ”bądź stowarzyszenia zrzeszającego byłych żołnierzy batalionów budowlanych.”;

5) w art. 6 po wyrazie „kamieniołomach” wyraz „i” zastępuje się przecinkiem oraz po wyrazie „uranowych” dodaje się wyrazy „i batalionach budowlanych.”

Art. 2

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993 r. Nr 90, poz.416 i Nr 134, poz.646, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, Nr 90, poz.419, Nr 113, poz.547, Nr 123, poz. 602 i Nr 126, poz. 626, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 25, poz.113, Nr 87 , poz. 395, Nr 137, poz. 638, Nr 147, poz. 686 i Nr 156, poz. 776, z 1997 r. Nr 28, poz.153, Nr 30, poz. 164, Nr 71, poz. 449, Nr 85, poz. 538, Nr 96, poz.592, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz.776, Nr 137, poz.926, Nr 139, poz.932, 933, 934 i Nr 141, poz. 943 i 945, z 1998 r. Nr 66, poz.430, Nr 74, poz. 471, Nr 108, poz. 685, Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887, Nr 144, poz. 930 i Nr 162, poz. 1121 oraz z 1999 r. Nr 62, poz. 689, Nr 72, poz.801 i Nr 80, poz. 902) w art. 21 w ust. 1 w pkt 63 po wyrazie „kamieniołomach” wyraz „i” zastępuje się przecinkiem oraz po wyrazie „uranu” dodaje się wyrazy „i batalionach budowlanych”.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Celem nowelizacji ustawy z dnia 2 września 1994 r. „o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu” jest naprawienie krzywdy wyrządzonej żołnierzom byłych batalionów budowlanych. Grupa ta, licząca obecnie około 4000 osób była pominięta w czasie, gdy uchwalono cyt. na wstępie ustawę. Argumentem było wówczas to, że wg MON, bataliony budowlane wchodziły w skład służby kadrowej Wojska Polskiego i nie miały one charakteru represyjnego.

Ku takiemu stanowisku przychyliła się również Główna Komisja Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytut Pamięci Narodowej oceniając, że funkcjonowanie batalionów budowlanych nie stanowiło zbrodni przeciwko ludności.

Tymczasem dzisiaj, po dalszych pogłębionych badaniach historyków i prawników, inspirowanych głównie przez Związek Represjonowanych Żołnierzy Batalionów Budowlanych, obraz tamtych lat zmienia się. Dostrzegł to również Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej w Warszawie, który w swoim uzasadnieniu do postanowienia z 8 czerwca 1999 roku stwierdził m.in że niektóre z funkcjonujących w latach 1949 – 59 wojskowych batalionów budowlanych miały charakter represyjny z powodów politycznych, bądź społecznych. Dziewięć z nich, rozkazem organizacyjnym Ministra Obrony Narodowej z 18 stycznia 1950 roku, przeformowano z dniem 28 lutego 1950 roku do funkcjonowania na zasadach zastępczej służby wojskowej, a więc podobnie, jak w ramach tej służby działały bataliony pracy, co do których nie ma wątpliwości, że miały one charakter represyjny i stanowiły zbrodnię przeciwko ludzkości.

Stanowisko prokuratora jest zbieżne z opiniami i ekspertyzami naukowymi. M. in Prof. dr hab. Tadeusz Jasudowicz, w swojej opinii z października 1997 roku stwierdził, że przymusowa praca w batalionach budowlanych nie odbywała się w ramach kadrowej służby wojskowej, co więcej – była sprzeczna z pryncypialnymi założeniami takiej służby, a w konkluzji cyt: „skuteczne dochodzenie roszczeń przez ofiary batalionów budowlanych powinno być dopuszczalne i możliwe”. Z kolei Prof. dr hab. Adam Marcinkowski w swojej ekspertyzie z 27.01.99 r. uznał również, że cyt:” w pełni uzasadnione są roszczenia „żołnierzy” batalionów budowlanych i innych o przyznanie przez władze III Rzeczypospolitej specjalnych dodatków do emerytur i rent. Dodatki takie od kilku już lat otrzymują żołnierze – górnicy” .

Przyjęcie projektu ustawy stanowić będzie obciążenie dla budżetu państwa w wysokości 11 mln zł. w pierwszym roku, z tendencją zmniejszającą w latach następnych.

Projekt nowelizacji ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 12.05.2000 r

Posel na Sejm RP
Józef Gruszka
Klub PSL

Szanowny Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu RP

W związku z Pana pismem MG-19-P/2000 jako przedstawiciel wnioskodawców projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu, wnoszę do projektu ustawy następującą autopoprawkę:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001r.”

Z poważaniem

Warszawa, dnia 6 czerwca 2000 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej, przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu, z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 31 ust. 7 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 1998 r. Nr 44, poz. 618 z późn. zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektowana zmiana ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej, przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu przewiduje rozszerzenie uprawnień przyznanych tą ustawą również na żołnierzy batalionów budowlanych.

2. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem

Prawo wspólnotowe nie reguluje materii objętej proponowaną zmianą ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej, przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu.

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu ustanawiającego stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (Układ Europejski) nie dotyczy materii objętej zakresem omawianego projektu.

4. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Zakres przedmiotowy proponowanych zmian w ustawie o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej, przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu - nie jest objęty przepisami prawa wspólnotowego ani postanowieniami Układu Europejskiego.

5. Konkluzje:

Omawiany projekt nowelizacji ustawy nie jest objęty zakresem obowiązującego prawa wspólnotowego i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Opracował: Zespół Integracji Europejskiej

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska, praca przymusowa odszkodowania.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 13 czerwca 2000 r.

Cena - 0,39 zł + 22% VAT

III kadencja

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu..

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniony jest poseł Wacław Olak.

(-) Józef Błaszczyk; (-) Bronisław Cieślak; (-) Bronisław Dankowski;
(-) Witold Deręgowski; (-) Anna Filek; (-) Mieczysław Piotr Jacków;
(-) Jerzy Jankowski; (-) Marian Juško; (-) Michał Kaczmarek;
(-) Bronisława Kowalska; (-) Marek Lewandowski; (-) Marian Marczewski;
(-) Wojciech Nowaczyk; (-) Kazimierz Nycz; (-) Wacław Olak; (-) Wiktor Osik;
(-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Sergiusz Plewa; (-) Mirosław Podsiadło;
(-) Czesław Pogoda; (-) Maciej Poręba; (-) Jan Sieńko;
(-) Izabella Sierakowska; (-) Szczepan Skomra; (-) Roman Sroczyński;
(-) Jan Syczewski; (-) Tadcusz Tomaszewski; (-) Ryszard Ulicki; (-) Zofia Wilczyńska;
(-) Grzegorz Woźny; (-) Jan Zaciura; (-) Andrzej Zajac;
(-) Jerzy Zakrzewski; (-) Andrzej Żelazowski.

Ustawa
z dnia .....

o zmianie ustawy z dnia 2 września 1994r. o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla , kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu / Dz.U. z 1994r. Nr 111, poz.537, oraz Dz.U. z 1995r. Nr 138,poz.681, Dz.U. z 1998r. Nr 162,poz.1118, Dz.U. z 1999r. Nr 80, poz.902 /.

Art. 1 .

Zmienia się tytuł ustawy , który otrzymuje brzmienie :
„ o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej , przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla , kamieniołomach , zakładach wydobywania uranu oraz osobom cywilnym i żołnierzom Wojska Polskiego , uczestniczącym w rozminowywaniu kraju w latach 1945 – 1956 „ .

Art. 2 .

Preambule ustawy – nadaje się nowe brzmienie :
„ Uznają , że :
a/ przymusowo zatrudnieni żołnierze zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla , kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych ;
b/ uczestnictwo żołnierzy Wojska Polskiego i osób cywilnych w rozminowywaniu kraju w latach 1945 – 1956 było szczególnym zagrożeniem dla zdrowia i życia , uchwała się co następuje : „

Art. 3 .

W art. 1 ust. 1 dodaje się ppkt. 3 w brzmieniu :

„3 / służby czynnej i osobom cywilnym bezpośrednio uczestniczącym w latach 1945 – 1956 w wykrywaniu i usuwaniu zapór minowych w ramach operacji wojskowej całkowitego rozminowywania kraju „.

Art. 4 .

W art. 2a po słowach „ o którym mowa w art. 1 ust. 1 „ dodaje się „ pkt 1 i 2 „.

Art. 5 .

W art. 5 ust. 1. po słowach „ o którym mowa w art. 1 ust. 1 dodaje się „ pkt. 1 i 2 „.

Art. 6 .

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001r.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu proponowanej nowelizacji ustawy z dnia 2 września 1994r. o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługującym żołnierzom zastępczej służby wojskowej, przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu, należy przypomnieć, że starania o uhonorowanie żołnierzy wojsk inżynieryjnych, biorących udział w rozminowaniu terytorium Polski w okresie 1945 do 1956 były przedmiotem zabiegów środowisk i organizacji byłych żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy rezerwy, jak i samych zainteresowanych od wielu lat.

Ostatnie zabiegi, jakie czyniono na drodze nowelizacji ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego nie doprowadziły do pozytywnego uhonorowania omawianej grupy żołnierzy i osób cywilnych, które z narażeniem własnego życia i zdrowia doprowadzały do rozminowywania kraju. W dyskusji sejmowej żadne z ugrupowań politycznych w wypowiedziach swoich przedstawicieli nie negowało konieczności przyznania określonych dodatków, które choć częściowo satysfakcjonowałyby tą grupę i uznawały ich trud i oddanie, sprawie powojennego rozminowywania kraju.

W swoich wypowiedziach przedstawiciele klubów parlamentarnych zastanawiali się jedynie czy najszcześniejszym rozwiązaniem jest zmiana ustawy o kombatantach i osobach represjonowanych oraz nadawanie uprawnień kombatanckich grupie, która nie uczestniczyła w walkach z okupantem. Przedstawiona nowelizacja ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu idzie naprzeciw wypowiedziom przedstawicieli poszczególnych klubów parlamentarnych.

Rozminowywanie było niewątpliwie służbą – pracą niebezpieczną i przyznanie z powyższej ustawy pewnych dodatków nie narusza zasad i logiki rozwiązań legislacyjnych.

Efektom heroicznego czynu polskich saperów-minerów było rozminowanie i oddanie do użytku 400 tysięcy hektarów ziemi ornej, około 300 tysięcy hektarów lasów i łąk, około 189 tysięcy kilometrów dróg i kolej, 1937 obiektów fabrycznych i kopalń, 32.890 miast i osiedli, 8 tysięcy mostów drogowych i kolejowych.

Poniesione straty i osiągnięte efekty są wymiernym dowodem wielkości i ważności tego wojskowego zadania. Żołnierze saperzy- minerzy i przeszkolone osoby cywilne, wykonywali je w warunkach zagrożenia dla zdrowia i życia porównywalnego do tego, które spotykało innych żołnierzy bezpośrednio na polu działań wojennych.

Projekt ustawy nie koliduje z prawem Unii Europejskiej. Uchwalenie ustawy spowoduje pewne obciążenie budżetu państwa. Datę jej wejścia w życie określono na 1 stycznia 2001 roku. Tak ustalony okres vacatio legis daje możliwość uwzględnienia wydatków związanych z realizacją ustawy w pracach nad budżetem na 2001 rok.

Koszty będą wynosić maksymalnie:

$1000-1200/ \times 12 \times 120,64 = 1.296.000 - 1.728.000/\text{zł}$ rocznie.

Warszawa, dnia 7 sierpnia 2000 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

**w sprawie zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach
pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby
wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla,
kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu z prawem Unii
Europejskiej**

Na podstawie art. 31 ust. 7 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu (M.P. z 1998 r. Nr 44, poz. 618 z późniejszymi zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. z 1994 r. nr 111, poz. 537, z późn. zm.) jest zmiana treści preambuły do ustawy, a także dodanie

w art. 1 ust. 1 ustawy przepisu, na mocy którego zakres przedmiotowy ustawy zostanie rozszerzony, na osoby bezpośrednio uczestniczące w latach 1945 - 1956 w wykrywaniu i usuwaniu zapór minowych w ramach operacji wojskowego całkowitego rozminowywania kraju.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Przepisy prawa wspólnotowego nie regulują materii objętej proponowaną zmianą ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. z 1994 r. nr 111, poz. 537, z późn. zm.).

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu ustanawiającego stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (Układ Europejski) nie dotyczy materii objętej zakresem omawianego projektu.

4. Analiza przepisów projektu

Zakres przedmiotowy proponowanych zmian w ustawie o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. z 1994 r. nr 111, poz. 537, z późn. zm.) nie jest objęty zakresem prawa wspólnotowego.

5. Konkluzje

Omawiany projekt zmiany ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. z 1994 r. nr 111, poz. 537, z późn. zm.) nie jest objęty obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego. Nie jest również objęty obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Opracował: Zespół Integracji Europejskiej

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska, służba wojskowa, świadczenia

---

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 31 sierpnia 2000 r.

Cena - 0,27 zł + 22% VAT

